

LEGENDE II
SENI, BOGOVI
I DEMONI

PRIREDIO
ROBERT
SILVERBERG

NIL GEJMEN

EN MEKAFRI

TAD VILIJEMS

ROBIN HOB

ROBERT SILVERBERG

REJMOND E. FAJST

■ Laguna ■

Naslov originala

LEGENDS II

SHADOWS, GODS, AND DEMONS

Edited by Robert Silverberg

Compilation and introduction copyright © 2004 by Agberg Ltd.

Homecoming copyright © 2004 by Robin Hobb

The Book of Changes copyright © 2004 by Robert Silverberg

Beyond *Between* copyright © 2004 by Anne McCaffrey

The Messenger copyright © 2004 by Raymond E. Feist

The Monarch of the Glen copyright © 2004 by Neil Gaiman

Translation Copyright © 2013 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

PREVELI

GORAN SKROBONJA

UVOD, ROBERT SILVERBERG

NEVENA ANDRIĆ

NIL GEJMEN, REJMOND E. FAJST,

TAD VILIJEMS

TATJANA BIŽIĆ

ROBIN HOB, EN MEKAFRI

*Džordžu Martinu, koji je zagrizao mamac
I Teriju Bruksu, za smelu pomoć s neočekivane strane*

SADRŽAJ

UVOD.	11
Robert Silverberg	
KRALJEVSTVO PREDAKA: DOŠLI SMO KUĆI . . .	15
Robin Hob	
MADŽIPUR: KNJIGA PROMENA	115
Robert Silverberg	
DRUGOSVET: NAJSREĆNIJI MRTVI DEČAK NA SVETU	195
Tad Vilijems	
PERN: IZA MEĐUPROSTORA.	261
En Mekafri	
RATOVI ZA KAPIJU SVETOVA: GLASNIK	315
Rejmond E. Fajst	
AMERIČKI BOGOVI: VLADALAC UDOLINE. . .	379
Nil Gejmen	

UVOD

Prva antologija *Legendi*, objavljena 1998. godine, sastojala se od jedanaest ranije neobjavljenih pripovesti jedanaest pisaca bestselera u žanru fantastike, a svaka od tih priča bila je smeštena u poseban izmaštani univerzum koji je svog tvorca proslavio širom sveta. Ta je knjiga bila zamišljena kao definitivna antologija savremene fantastike, i – sudeći po tome kako su je čitaoci u celom svetu prihvatili – bila je u tome uspešna.

Evo sada i *Legendi II*. Ako je već prva knjiga bila definitivna, zašto onda priređivati još jednu?

Kratak odgovor glasi da je fantastika neiscrpna. Uvek ima novih priča koje treba pripovedati, novih pisaca da to čine; a nema te teme, koliko god stara bila, koja bi se ikada mogla iscrpsti.

Kao što sam već pomenuo u uvodu za prvu knjigu, fantastika je najstarija grana imaginativne književnosti – stara koliko i sama ljudska mašta. Nije teško poverovati u to da je isti onaj umetnički poriv koji je doveo do izuzetnih pećinskih

slika u Laskou, Altamiri i Šoveu, pre petnaest, dvadeset pa čak i trideset hiljada godina, verovatno doprineo nastanku neverovatnih priča o bogovima i demonima, o talismanima i čarolijama, zmajevima i vukodlacima, čudesnim zemljama iza horizonta – priča koje su šamani zaogrnuti krznom recitovali pred opčinjenom publikom oko logorskih vatri u Evropi zahvaćenom ledenim dobom. Isto tako i u žarkoj Africi, preistorijskoj Kini, drevnoj Indiji, na američkom kontinentu: zapravo svugde, u beskrajnom ponavljanju kroz vreme hiljadama, ili čak i stotinama hiljada godina. Dopada mi se pomisao na to da je poriv za pripovedanjem univerzalan – da su na ovom svetu postojali pripovedači od samog nastanka bića koja bi se mogla nazvati „ljudskim“ – i da su ti pripovedači na našem dugom evolutivnom putu posebno koristili svoju umešnost, energiju i dar za stvaranje izuzetnih čuda i divota. Sumerski ep o Gilgamešu je fantastična priča; isto važi i za Homerovu *Odiseju*, i tako dalje i tako dalje, sve do takvih savremenih fantastičara kao što su E. R. Edison, A. Merit, H. P. Lavkraft i Dž. R. R. Tolkin, te svi veliki pisci naučne fantastike od Verna i Velsa do našeg doba. (Ovde sam uvrstio naučnu fantastiku zato što naučna fantastika, kako je ja sagledavam, čvrsto spada u kategoriju fantastike: to je specijalizovani ogranak fantastike, vizionarska književnost usmerena na tehnologiju u kojoj se mašti pušta na volju da ono što je naučno nemoguće, ili makar neuverljivo, predstavi kao sasvim verovatno.)

Mnogi pisci čije su se priče pojavile u prvim *Legendama* bili su više nego spremni da se još jednom vrate u svoj posebni fantastični svet. Nekoliko ih je tako često pominjalo mogućnost priređivanja nove antologije da sam se konačno priklonio njihovom mišljenju kako bi pametno bilo objaviti i drugu knjigu. I evo je. Šestoro pisaca – Orson Skot Kard,

KRALJEVSTVO
PREDAKA

ROBIN HOB

TRILOGIJA O VIDOVNJACIMA:

KRV KRALJEVA (1995)

KRALJEV UBICA (1996)

KRALJEVI ZMAJEVI (1997)

TRILOGIJA O ŽIVIM BRODOVIMA (THE LIVESHIP TRADERS TRILOGY):

ČAROBNI BROD (*Ship of Magic*, 1998)

LUDI BROD (*Mad Ship*, 1999)

BROD SUDBINE (*Ship of Destiny*, 2000)

TRILOGIJA O ZLATASTOM ČOVEKU (THE TAWNY MAN TRILOGY):

PO LUDINOM POSLU (*Fool's Errand*, 2002)

ZLATNA LUDA (*Golden Fool*, 2003)

LUDIN USUD (*Fool's Fate*, 2004)

Prva trilogija autorke Robin Hob, *Trilogija o Vidovnjacima*, govori o kneževiću Plemenitom Vidovnjaku i događa se u Šest vojvodstava. Otkriće o postojanju nezakonitog sina dovoljno je da onemogući princa Plemenitog da stupi na presto čiji je naslednik. Odričući se položaja prestolonaslednika, Plemeniti ga predaje svom mlađem bratu Istinitom, a dete ostavlja na brizi nadzorniku štala Beriku. Najmlađi princ Kraljevski gaji sopstvene ambicije i želi da se otarasi kopileta, ali stari kralj Lukavi smatra da вреди obučiti dečaka za kraljevskog ubicu. Kopile se može poslati u opasnosti prevelike da bi se njima izlagali zakoniti naslednici i mogu mu se dodeliti zadaci koji bi okaljali njihove ruke.

Tako knežević Plemeniti prolazi tajnu obuku za kraljevskog ubicu. Istovremeno se pokazuje da ima sklonost ka

vijuzi, vrsti čarolije koja povezuje čoveka sa životinjama, a veoma je omrznuta i prezrena u Šest vojvodstava. Ta tajna ljaga kod mladog ubice može se prećutno trpeti, jer je spona sa životinjom korisna u njegovim zadacima. Kad se otkrije da on takođe možda poseduje nadarenost i za naslednu čaroliju svoje loze, veštinu, knežević Plemeniti postaje kraljevo oružje, ali i prepreka princu Kraljevskom, koji je rešen da se dokopa prestola. U vreme kad suparništvo oko prestola postaje vrlo izraženo, a pljačkaši s crvenih lađa započinju ozbiljan rat sa Šest vojvodstava, knežević otkriva da sudbina čitavog kraljevstva možda zavisi od njega i kraljevske lude. Naoružan uglavnom samo svojom odanošću i drevnom magijom Vidovnjaka kojom vlada samo na mahove i mimo svesne volje, mladi kraljev ubica poći će za svojim stricem Istinitim, koji je otišao daleko iza Planinskog kraljevstva, u zemlje legendarnih Predaka, možda u uzaludnoj nadi da će uspeti iznova da iskuje spasonosno staro savezništvo.

Trilogija o trgovcima sa živih brodova događa se u Džamailiji, Tecigradu i na Gusarskim ostrvima, na obali mora južno od Šest vojvodstava. Rat na severu prekinuo je trgovinu od koje Tecigrad zavisi i trgovci sa živih brodova preživljavaju teška vremena uprkos svojim čarobnim stražarskim brodovima. Posedovanje živog broda, sagrađenog od čarobnog drveta, jemčilo je nekada trgovačkim porodicama napredak i blagostanje. Samo živi brod može da se nosi s opasnostima plovidbe Kišnom rekom i trgovine s legendarnim trgovcima iz Kišnih divljina, koji su opljačkali tajanstvena magična blaga iz ruševina zagonetnih Predaka. Alteja Vestrit očekuje od svoje porodice da se drži tradicije i preda joj čarobni brod kad ga smrt njenog oca oživi, ali *Vivacija* je umesto njoj pripala njenoj sestri Kefriji i Kefrijinom mužu Kajlu, spletkarošu iz

Bronzišta. Gordi živi brod postaje teretna lađa koja služi za prezrenu, ali vrlo unosnu trgovinu robovima.

Pošto su je njeni odbacili, Alteja odlučuje da se sama probije u svetu i ovako ili onako povrati živi brod svoje porodice. Brašen Trel, njen stari drug s broda, zatim tajanstveni drvodelja Amber i zloglasno ludi brod *Paragon*, jedini su saveznici koje je uspela da pridobije. Gusari, pobuna robova, seoba morskih zmija i novoizleženi zmaj samo su neke od prepreka s kojima Alteja mora da se suoči pre nego što otkrije da živi brodovi možda nisu ono što se misli da jesu, već imaju sopstvene snove koje slede.

Trilogija o zlatastom čoveku, nedovršena u trenutku kad se ovaj tekst piše, nastavlja priču o kneževiću i ludi petnaestak godina posle rata s crvenim lađama. Kraljica Ketriken odlučila je da učvrsti vladavinu svog sina tako što je ugovorila brak princa Predanog i Elizane, kćeri starih neprijatelja sa Spoljnih ostrva. Ali i samo kraljevstvo je nemirno. Oni koji poseduju vijugu umorni su od progona i mogli bi rešiti da sruše princa Predanog s prestola obznanivši da je i njegova krv okaljana tim drevnim zveročaranjem. Narčeska Elizana postavila je visoku cenu za svoju ruku: Predani joj mora pokloniti glavu Ledoplama, legendarnog zmaja s Aslevjala, ostrva Božjih runa.

U međuvremenu, na jugu, tecigradski trgovci nastavljaju rat s Bronzištima i nastoje da uvuku i Šest vojvodstava u svoje napore da zbrišu Bronzištance. Temperamentna tecigradska saveznica zmajica Tintaglija ima svoje razloge zbog kojih podržava Tecigradane. Njeni razlozi bi mogli voditi ne samo obnovi zmajске vrste nego i povratku magije Predaka na Uklete obale.

DOŠLI SMO KUĆI

ROBIN HOB

DAN SEDMI U MESECU RIBE
GODINA ČETRNAESTA VLADAVINE NAJPLEMENITIJEI I
NAJVELIČANSTVENIJEG SATRAPA ESKLEPIJA

Danas mi je zaplenjeno, bez razloga i nepravедno, pet sanduka i tri kovčega. To se dogodilo za vreme ukrcavanja tovara na brod *Pustolovina*, koji isplovjava da po plemenitom naumu satrapa Esklepija kolonizuje Uklete obale. U sanducima se nalazi sledeće: jedan blok finog belog mermera veličine pogodne za izradu poprsja, dva bloka artijskog žada, veličine pogodne za izradu poprsja, jedan veliki komad finog steatita, visok i širok kao čovek, sedam velikih poluga bakra, izvanrednog kvaliteta, tri poluge srebra prihvatljivog kvaliteta i tri burenceta voska. U jednom sanduku su vaga, alatke za obradu kamena i metala i oprema za merenje. U kovčezima se nalazi sledeće: dve svilene haljine, jedna plava, jedna ružičasta, koje je sašila krojačica Vista i na njima je njen znak. Komad krepа, zelenog, dovoljne dužine za haljinu. Dva šala,

jedan od bele vune, jedan od plavog lana. Nekoliko pari hulahopki, letnje i zimske debljine. Tri para papuča, jedne svilene, s uzorkom ružinih pupoljaka. Sedam podsuknji, tri svilene, jedna lanena i tri vunene. Jedan steznik, od svile i lake kosti. Tri toma poezije, pisane mojom rukom. Soidžijeva minijatura na kojoj sam predstavljena ja, ledi Karilion Karok, rođena Voldžin, a naručila ju je moja mati ledi Arston Voldžin da obeleži moj četrnaesti rođendan. U kovčezima su još odeća i posteljina za bebu, za jednu četvorogodišnju devojčicu i za dvojicu dečaka, od šest i deset godina, između ostalog letnje i zimsko svečano odelo za zvanične prilike.

Beležim ovu zaplenu da bi lopovi mogli da se privedu pred lice pravde po mom povratku u Džamailiju. Pljačka je obavljena na sledeći način: dok je tovar ukrcavan na naš brod pre nego što će isploviti, prtljag koji je pripadao raznim članovima plemstva zadržan je na pristaništu. Kapetan Triops nas je izvestio da će naše vlasništvo biti zadržano na neograničeno vreme u satrapovoj prinadležnosti. Ne verujem tom čoveku, jer se ne ponaša s dužnim poštovanjem ni prema mom mužu ni prema meni. Zato ovo beležim i kada se na proleće budem vratila u Džamailiju, moj otac lord Krion Voldžin izneće moju žalbu pred satrapov sud pravde, budući da se ne čini da je moj muž naročito spreman da to uradi. Kunem se da će tako biti.

Ladi Karilion Voldžin Karok

DAN DESETI MESECA RIBE
GODINA ČETRNAESTA VLADAVINE NAJPLEMENITIJE I
NAJVELIČANSTVENIJEG SATRAPA ESKLEPIJA

Uslovi na brodu su nepodnošljivi. Još jednom se laćam pera da bih u svoj dnevnik pribeležila teškoće i nepravde, tako da bi oni koji su za to odgovorni mogli biti kažnjeni. Iako sam plemenita roda, od kuće Voldžina, a moj gospodar muž je ne samo plemić nego i nasledni nosilac lordovskog zvanja, prostorije koje su nam dali za boravak nisu ništa bolje od onih dodeljenih običnim iseljenicima i špekulantima, što znači da smo dobili deo smrdljivog tovarnog prostora. Samo je najobičnijim zločincima, koje drže okovane u najdubljoj utrobi broda, gore nego nama.

Pod nam je od iskrzanih golih dasaka, zidovi su nam gole daske brodskog korita. Sve pokazuje da su prethodni stanovnici ovih prostorija bili pacovi. S nama se postupa kao sa stokom. Nema posebne prostorije za moju služavku, pa moram da trpim da spava gotovo odmah pored nas! Da sačuvam decu od dečurlije prostih iseljenika, žrtvovala sam tri zavese od damasta da bih pregradila naš prostor od ostalih. Taj svet mi ne ukazuje nikakvog poštovanja. Verujem da nam i krađu hranu. Kad mi se rugaju, muž mi kaže da ne obraćam pažnju. To užasno utiče na ponašanje moje služavke. Jutros je ona, moja sluškinja, koja je takođe i dadilja u našem ovako skućenom domaćinstvu, gotovo grubo rekla malom Petrusu da učuti i prestane da zapitkuje. Kad sam je zbog toga ukorila, usudila se da mi odvratu podižući obrve.

Izlazak na palubu bio je traćenje vremena. Preko palube se ne može ni proći od užadi, platna i prostaka, nema nikakvih uslova da žene i deca izađu na čist vazduh. More je dosadno, na vidiku nema ničega sem udaljenih ostrva u izmaglici. Ne

nalazim ništa da me razvedri dok me ovaj odvratni brod odnosi sve dalje od visokih belih tornjeva Blaženog grada Džamailije, čiji je zaštitnik Sa.

Nemam na brodu prijatelja da me rasonode ili uteše u mojoj teskobi. Ledi Duparž je jednom navratila i bila sam prema njoj uljudna, ali zbog razlike u položaju razgovor nam nije lako išao. Lord Duparž ne nasleđuje pored titule gotovo ništa osim dva broda i jednog imanja na samoj međi Džerfenske močvare. Ledi Krifton i ledi Angzori dovoljne su, izgleda, jedna drugoj kao društvo, i uopšte mi nisu navraćale. Obe su premlade da bi imale da se pohvale nečim što su same postigle, ali trebalo je ipak da ih majke pouče društvenim obavezama prema onima koji su na višem položaju od njih. Obema bi im moglo koristiti moje prijateljstvo kad se budemo vratile u Džamailiju. To što nisu pokušale da steknu moju naklonost ne govori mnogo u prilog njihovoj pameti. Nema sumnje da bi mi bile dosadne.

Očajna sam u ovom odvratnom okruženju. Ne mogu da pojnim zašto je moj muž rešio da uloži vreme i novac u ovaj poduhvat. Svakako bi našem presvetlom satrapu u ovom preduzeću bolje poslužili neki pustolovniji ljudi. Ne razumem takođe zašto deca i ja moramo da idemo s njim, posebno s obzirom na moje stanje. Mislim da moj muž nije mislio o tome koliko će bremenita žena teško podneti ovakvo jedno putovanje. Kao i uvek, nije našao za shodno da popriča sa mnom o svojim odlukama, kao što se ni ja ne bih savetovala s njim o svojim umetničkim nastojanjima. Pa ipak su moje umetničke težnje morale trpeti da bi on mogao da sledi svoje! Zbog mog odsustva biće znatno odloženo dovršenje mojih *Visećih zvona od kamena i metala*. Satrapov brat biće veoma razočaran, jer trebalo je da budu postavljena u čast njegovog tridesetog rođendana.

DAN PETNAESTI U MESECU RIBE
GODINA ČETRNAESTA VLADAVINE NAJPLEMENITIJEG I
NAJVELIČANSTVENIJEG SATRAPA ESKLEPIJA

Bila sam glupa. Ne. Bila sam obmanuta. Nije glupost imati poverenja ako s punim pravom očekujete da to poverenje bude opravdano. Kad je moj otac poverio moju ruku i sudbinu lordu Džadanu Karoku, verovao je da me daje čoveku imućnom, pouzdanom i uglednom. Otac je blagosiljao Saovo ime jer sam onim što sam postigla u umetnosti privukla prosca na tako visokom društvenom položaju. Kad sam počela da se jadam na sudbinu koja mi je dodelila da se udam za čoveka toliko starijeg od mene, mati me je posavetovala da se povinujem i nastavim da se bavim svojom umetnošću i gradim sebi ugled u okrilju muževljevog uticaja. Pokorila sam se njihovoj mudrosti. Za proteklih deset godina, dok su moja mladost i lepota bledele u njegovoj senci, rodila sam mu troje dece, a pod srcem mi pupi još jedno. Bila sam mu ukras i blagoslov, a ipak me je obmanuo. Kad samo pomislim na sve one sate koje sam provela vodeći mu domaćinstvo, a mogla sam umesto toga da ih posvetim svojoj umetnosti, krv mi proključa od gorčine.

Danas sam ga najpre preklinjala, a onda, u mukama dužnosti da obezbedim svojoj deci ono što im je neophodno, zahtevala od njega da primora kapetana da nam dodeli bolji prostor. Pošto je poslao sve troje dece na palubu s dadiljom, priznao mi je da nismo od svoje volje uzeli udela u satrapovoj zamisli o kolonizaciji, nego kao izgnanici kojima je pružena prilika da izbegnu sramoćenje. Sve što smo ostavili za sobom, imanja, kuće, dragocenosti, konji, stoka... sve je pripalo satrapu, isto kao i ono što nam je oduzeto dok smo se ukrcavali. Moj plemeniti i ugledni muž je veleizdajnik, kovao

je zaveru protiv našeg blagog i voljenog satrapa i prestola koji je blagoslovio Sa.

Iščupala sam mu ovo priznanje komadić po komadić. Stalno je ponavljao da ja ne treba da se bavim politikom, da je to isključivo njegova briga. Kazao je da žena mora da ima poverenja u muža i prepusti mu da oboma uređuje život. Do proleća, kad brodovi budu došli da donesu potrepštine našoj koloniji, on će već povratiti naše bogatstvo i vratićemo se u društvo u Džamailiji. Nastavljala sam, međutim, da ga obasipam glupim ženskim pitanjima. Sva su ti imanja zaplenjena?, pitala sam. Sva? Kazao mi je da je to učinjeno da se spase ime Karokovih, da bi njegovi roditelji i mlađi brat mogli i dalje da žive dostojanstveno, neokaljani ljagom. Jedno malo imanjce ostalo je njegovom bratu u nasleđe. Satrapov dvor ostaće u uverenju da je Džadan Karok rešio da uloži čitavo svoje bogatstvo u satrapov poduhvat. Samo oni u najužem satrapovom krugu znaju da je bogatstvo mog muža u stvari zaplenjeno. Da izmoli taj ustupak Džadan je satima na koljenima ponizno molio za oprostaj.

Prepričao mi je to nadugačko, kao da bi trebalo time da budem zadivljena, ali mene za njegova kolena nimalo nije bilo briga. „Šta je s Čičkovom okukom?“, pitala sam. „Šta je s onom tamo kućicom kraj gaza, s novcem od imanja?“ To sam mu imanjce ja donela kad sam se udala za njega, i koliko god da je bilo skromno, nadala sam se da će ga Narisa naslediti kad se bude udala.

„Sve je otišlo“, kazao je.

„Ali zašto?“, pitala sam oštro. „Nisam ja kovala zaveru protiv satrapa. Zašto sam ja kažnjena?“

Ljutito mi je odgovorio da je sasvim normalno da kao njegova žena delim njegov usud. Nikako nisam uviđala zašto, on nije bio u stanju da mi objasni, i na kraju mi je rekao da

tako glupa žena i ne može da razume, pa mi je naložio da zavežem jezik i ne laparam, jer samo pokazujem kako ništa ne znam. Kad sam se pobunila da ja nisam glupa, da sam poznata umetnica, rekao mi je da sam sad žena jednog koloniste i da izbacim iz glave svoja umetnička prenemaganja.

Ujela sam se za jezik da se ne razvičem na njega, ali u srcu sam urlala od besa zbog takve nepravde. Čičkova okuka, gde sam sa sestrama dok smo bile male gacala po vodi i brala lokvanje, pa smo se pravile da smo boginje a to su nam bila žezla, bela i zlatna... otišla je zbog glupavog izdajništva Džadana Karoka.

Čula sam ja bila govorkanja o nekakvoj razotkrivenoj zaveri protiv satrapa, ali nisam na to obraćala pažnju. Mislila sam da to sa mnom ništa nema. Rekla bih da je kazna sasvim pravedna da se nisam sa svojom nedužnom dečicom našla zarobljena u istoj klopci u koju su uhvaćeni zaverenici. U ovaj pohod uloženo je dakle zaplenjeno bogatstvo. Obeščašćeni plemići primorani su da se pridruže istraživačima i lovcima na brzu dobit. Što je još gore, oni prognani prestupnici dole u brodskoj utrobi, lopovi, kurve i siledžije, oni će svi biti pušteni da se pridruže našoj kolonizatorskoj družini pošto budemo pristali. Takvo će društvo okruživati moju nejaku dečicu.

Naš blaženi satrap velikodušno nam je pružio priliku da se iskupimo. Naš veličanstveni i najmilostiviji satrap dodelio je svakom čoveku po dve stotine lefera zemlje bilo gde uz Kišnu reku, koja čini među između naše Kišne divljine i varvarskih Bronžišta, ili uz Uklete obale. Uputio nas je da osnujemo naše prvo naselje na Kišnoj reci. To nam je mesto odabrao zbog drevnih legendi o precima-kraljevima i njihovim razbludnim kraljicama. Davno, davno, tako se pripovedalo, njihovi čudesni gradovi nizali su se uz reku. Oni su kožu naprašivali zlatom i nosili su dragulje iznad očiju. Tako su kazivale priče.

Džadan mi reče da je nedavno preveden jedan drevni svitak na kome su prikazana njihova staništa, ali ja sam podozriva.

Zauzvrat za pruženu priliku da iskujemo sebi novu sreću i iskupimo svoj ugled, naš preslavni satrap Esklepije traži od nas jedino da mu ustupimo polovinu od svega što tamo budemo pronašli ili uzgajili, a on će nas zaklanjati svojom zaštitničkom rukom, čitaće se molitve za našu sreću i zdravlje i dvaput godišnje dolaziće nam njegovi brodovi za prikupljanje poreza da se uvere u naš napredak i blagodet. Sve je to našoj družini obećano u povelji koju je satrap potpisao svojom rukom.

Ljagu su uz nas poneli lordovi Angzori, Krifton i Duparž, ali budući da je njihovo gospodstvo bilo manje, to ni njihov pad nije bio tako dubok. Na druga dva broda koja sa nama plove ima još plemstva, ali nikoga od njih ne poznajem dobro. Radujem se što moj usud nije zadesio moje drage prijatelje, iako sam žalosna što u izgnanstvo odlazim sama. Na muža ne računam da me teši u ovoj nesreći koju nam je navukao na glavu. Na dvoru ništa zadugo ne ostaje tajna. Nije li to razlog što niko od mojih prijatelja nije došao u pristanište da me isprati?

Moja majka i sestra nisu imale mnogo vremena da posvete mom pakovanju i opraštanju od mene. Plakale su kad su me ispraćale iz oćevog doma i nisu me otpratile do prljavih dokova gde me je čekao ovaj brod što me sad nosi u progonstvo. Zašto mi, o Sa, nisu rekle istinu o sudbini koja me čeka?

Od ovih me je misli spopalo bezumlje pa sam plakala i tresla se, i povremeno su mi se otimali krici bez obzira na moju volju. Još i sad mi ruka toliko drhti da po stranici ostaju ove oćajničke škrabotine. Sve sam izgubila, dom, roditelje koji me vole, a što me najviše tišti, i umetnost koja mi je pružala radost u životu. Poludovršena dela koja sam ostavila za sobom nikad neće biti privedena kraju i to me boli koliko

i mrtvorodeno dete. Živim za dan kada ću moći da se vratim u predivnu Džamailiju kraj mora. U ovom času – oprostite mi, Sa – želela bih da se vratim kao udovica. Nikada neću oprostiti Džadanu Karoku. Žuč mi se penje u grlo od pomisli da moja deca moraju nositi ime tog izdajnika.

DAN DVADESET ČETVRTI U MESECU RIBE
GODINA ČETRANAESTA VLADAVINE NAJPLEMENITIJE I
NAJVELIČANSTVENIJE SATRAPA ESKLEPIJA

Mrak mi ispunjava dušu; ovaj put u izgnanstvo traje već čitavu večnost. Čovek koga moram zvati svojim mužem naređuje mi da bolje vodim računa o našim domaćim potrebama, ali ja jedva da imam dovoljno snage duha i da uzmem pero. Deca plaču, svađaju se i beskrajno se žale, a moja služavka se nimalo ne trudi da ih razonodi. Iz dana u dan ponaša se sve prezrivije. Šamarima bih joj oterala to nepoštovanje s namrgođenog lica, samo da imam snage. Iako sam trudna, ona dopušta deci da me stalno vuku i traže moju pažnju. Svi znaju da žena u mom stanju mora da ima spokoja. Juče po podne, kad sam pokušala da otpočinem, ostavila je decu da dremaju uz mene, a ona je otišla da očijuka s nekakvim prostim mornarom. Probudio me je Narisin plač, pa sam morala da ustanem i pevam joj dok se nije primirila. Žali se da je boli stomačić i grlo. Samo što se ona skrasila, kad su se probudili i Petrus i Karlmin i zapodenuli neko dečaćko čarkanje kojim su mi potpuno pokidali živce. Bila sam iscrpljena i na samoj ivici histerije kad mi se sluškinja vratila. Kad sam je ukorila jer zanemaruje svoje dužnosti, drsko mi je odgovorila da je njena majka podigla devetoro dece,

a nije imala nikakvih slugu da joj pomažu. Kao da bi takvo prosto svakodnevno dirinčenje meni trebalo da bude uzor! Da imam ikog drugog ko bi preuzeo njen posao, otpremila bih je da kupi svoje prnje.

A gde je za sve to vreme lord Karok? Pa, on na palubi veća s istim onim plemićima koji su ga i doveli do pada u beščašće.

Hrana je sve gora, a voda ima gadan ukus, ali naš kapetan, kukavica, neće da skrene do obale da potraži bolje. Moja služavka kaže kako joj je njen mornar rekao da Ukleta obala sasvim zaslužuje to ime i da zlo zadesi onog ko tamo pristane isto kao što je zadesilo one koji su nekad tamo živeli. Nemoguće da čak i kapetan Triops veruje u takvo besmisleno sujeverje?

DAN DVADESET SEDMI MESECA RIBE

GODINA ČETRNAESTA VLADAVINE NAJPLEMENITIJEG I NAJVELIČANSTVENIJEG SATRAPA ESKLEPIJA

Oluja je udarila na nas. Brod sav zaudara na bljuvotine bednih stanovnika njegovog potpalublja. Od ljuljanja se bućka otpadna voda skupljena na samom dnu, tako da smo prinuđeni da udišemo i taj zadah. Kapetan nas ne pušta na palubu. Ovde dole je vlažno i zagušljivo, voda kaplje odozgo na nas. Mora biti da sam umrla i po kazni otišla u nekakav neznabožački zagrobni život.

Sve je mokro a jedva da imamo vode za piće; za pranje je nemamo uopšte. Ispovraćana odeća i posteljina moraju da se peru napolju u morskoj vodi, od koje se ukrute i mrlje od soli ostaju po njima. Od sve dece najgore je maloj Narisi. Sad više ne povraća, ali danas jedva da se i pomerila s ležaja,